

Meži Latvijas valstī, pašvaldībā un ģimenē – mežzinātnieku vērtējums un ieteikumi

Latvijas Zinātņu akadēmijas un Latvijas Pašvaldību savienības diskusija “Zinātne – uzņēmējdarbības veicināšana – pašvaldības”

Rīgā, 2013. gada 09. jūlijā

JURĢIS JANSONS, Dr. silv.

LVMi Silava vadošais pētnieks

Tālrunis: +37126190266

E-pasts: jurgis.jansons@silava.lv

LVMi "SILAVA"
RĪGAS IEĻA 111
SALASPILS LV-2169 LATVIJA
FAKSS: 7901359
E-PASTS: INST@SILAVA.LV
WWW.SILAVA.LV

MEŽA NOZARE LATVIJĀ

- Meža nozare Latvijā 2010. gadā (*konference "Meža nozare 20 Latvijas neatkarības gados"*):
  - Meža zemes aizņem **56%** no Latvijas teritorijas
  - Meža nozares neto apgrozījums **1509 milj. LVL**
  - Meža nozares produkcijas eksports **1053 milj. LVL**
  - Meža nozares produkcijas eksports no kopējā Latvijas eksporta **22%**
  - Nodarbināto cilvēku skaits 2010. gadā **40 tūkst. (80 tūkst.)**
  - Meža nozares pievienotā vērtība **557 milj. LVL**
  - Meža nozares īpatsvars valsts IKP **4,6%**

ZEMKOPIĀ LATVIJĀ

Zemkopība

Lauksaimniecība

Mežsaimniecība

Zivsaimniecība
(zvejniecība)

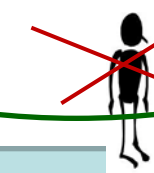
Kūdras saimniecība

Meža ekosistēma

96% no LR

*0,5% no LR

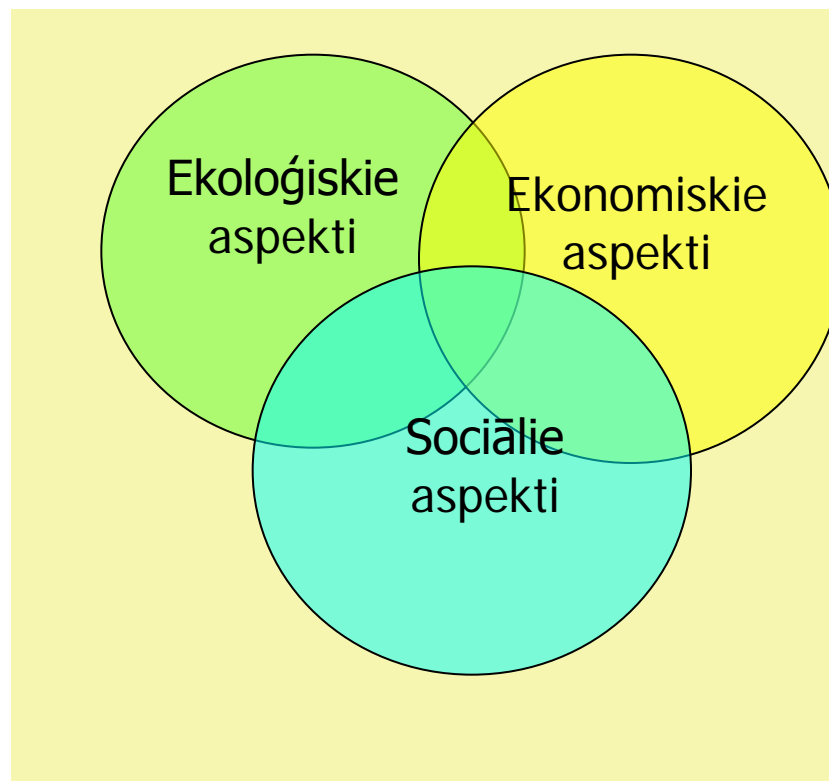
Jūras un iekšējo
ūdeņu* ekosistēmas

Purvu ekosistēma

3,5% no LR

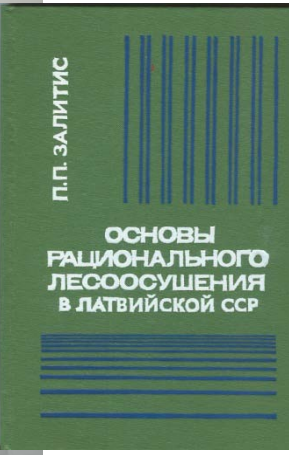
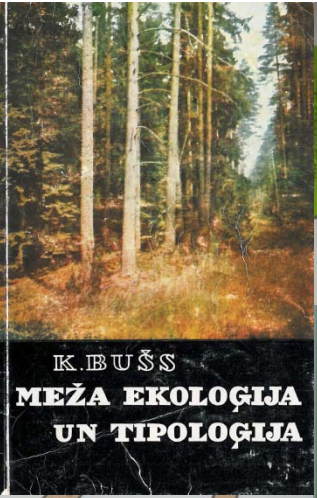
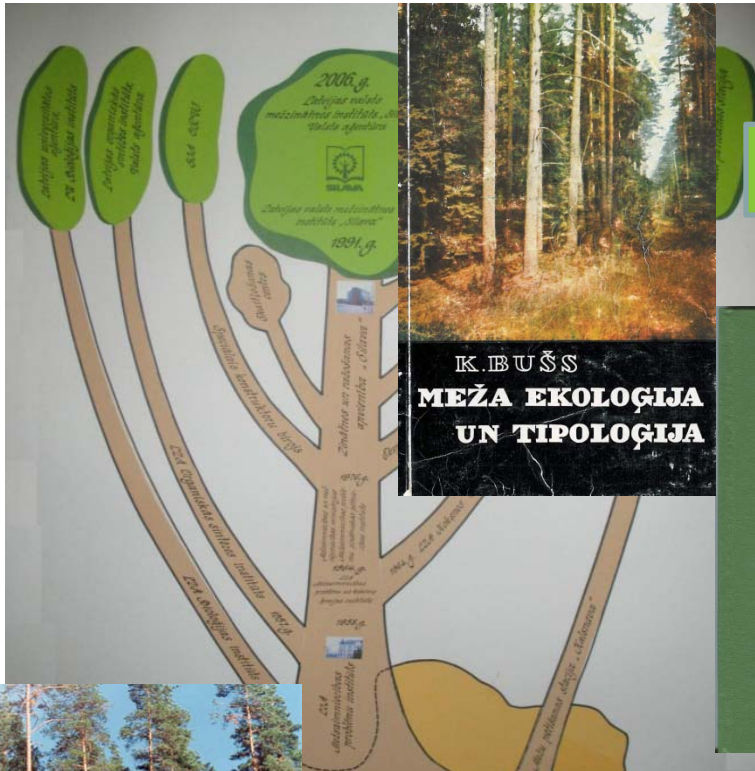
- Ekstensīva mežu platību saglabāšana 50% (60% 70% vai 96%) no valsts teritorijas
- **Mežsaimniecība**
  - Nenoplicinoša
  - Ilglaicīga
  - Ekonomiski dzīvotspējīga
  - Sociāli atbildīga

LVMĪ SILAVA VĒSTURE - DARBS MEŽZINĀTNĒ un MEŽA NOZARĒ

Latvijas meža tipoloģija

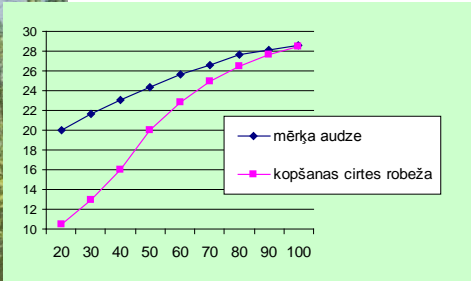
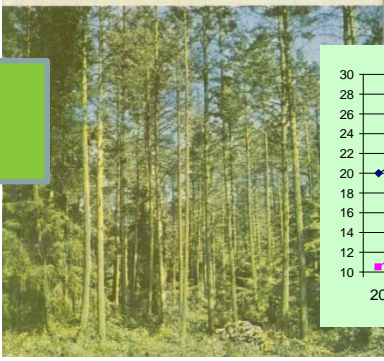

Latvijas meža nosusināšanas teorētiskie pamati

Kopšanas ciršu teorētiskie pamati

Latvijas meža selekcijas un sēklkopības teorētiskie pamati

Meža aizsardzības metožu teorētiskie pamati

Citi pamati

LVMI Silava komunikācija meža nozarē – Latvijas mežzinātnes dienas

- 03.2012 – 260 dalībnieki
- 09.2012 – 65 dalībnieki
- 19.04.2013 – 80 dalībnieki
- 28.06.2013 – 80 dalībnieki

LVMI Silava komunikācija meža nozarē – Latvijas mežzinātnes dienas meža nozares dalībniekiem

- 30., 31.05.2013 – Meža īpašnieku biedrības iniciētās mežzinātnes dienas Jaunkalsnavā un Gulbenē **(50 dalībnieki)**

- 10.-14.06.2013 a/s Latvijas valsts meži iniciētās mežzinātnes dienas Jaunkalsnavā **“Meži uz kūdras augsnēm – apsaimniekošana, riski un iespējas. Mežsaimniecības darbu un sakņu trupes mijiedarbība” (160 dalībnieki)**

Nacionālās mežzinātnes rezultāti meža nozares praksē

Latvijas meža selekcija un sēklkopības teorētiskie pamati

Selekcionēta reproduktīvā materiāla izmantošana komerciālajā mežsaimniecībā Latvijā ik gadus 8000 ha platībā

Nacionālās mežzinātnes rezultāti meža nozares praksē

Hibrīdās (**ātraudzīgās**) apses pavairošanas tehnoloģiju izstrāde un aprobācija LVMI Silava

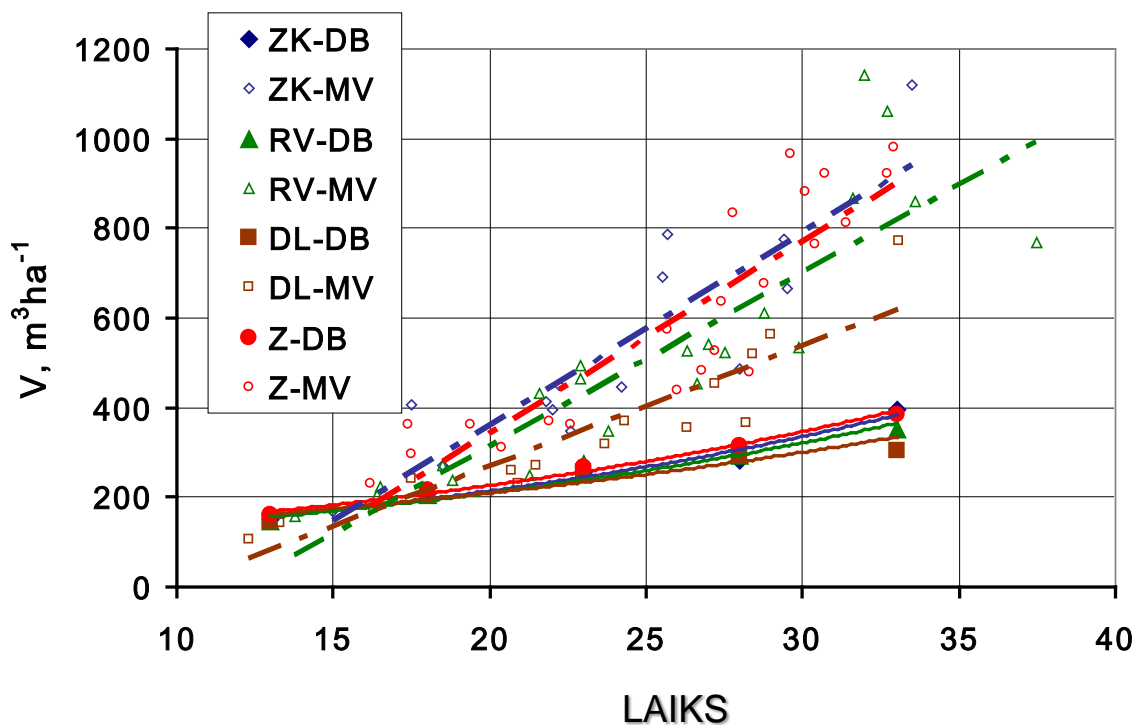

Hibrīdās apses rūpnieciskās pavairošanas ražotne LVM Sēklas un Stādi, Jaunkalsnavā

Pamatprincips – rets mežs jaunībā, biezs un ražīgs mežs vecumā

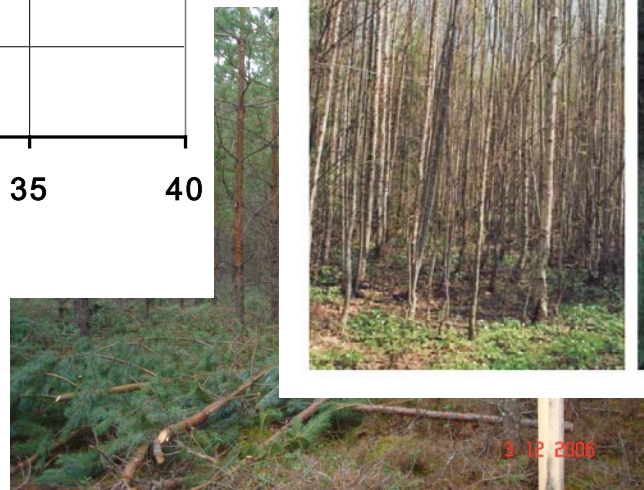
Koksnes uzkrāšanās pareizi audzētā mežā salīdzinājumā ar pašreizējām audzēm

Latvijas Valsts mežzinātnes institūts "Silava"

Pēteris Zālītis
Jurģis Jansons

Mērķtiecīgi izveidoto kokaudžu struktūra

2011. gada 11. novembra memorands starp akciju sabiedrību "Latvijas valsts meži" un LVM I Silava par sadarbību zinātniskajā izpētē

7. punkts: "Puses iestājas par zinātniskajā izpētē iegūto rezultātu publisku pieejamību neatkarīgi no pētījumu finansētāja un aktīvi veicinās to".

MEŽA RESURSU MONITORINGS LATVIJĀ (NFI)

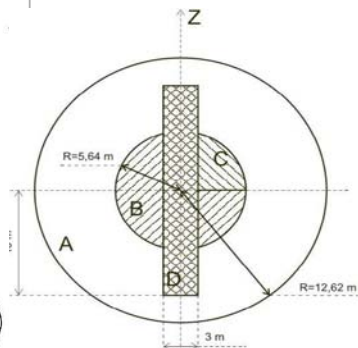
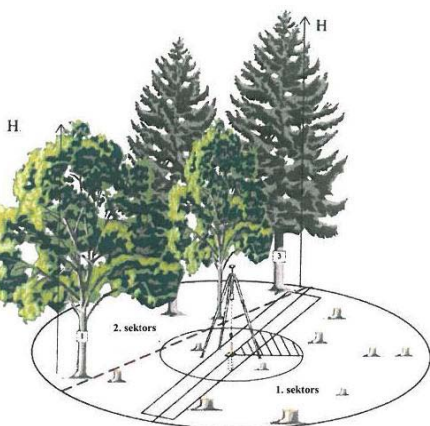
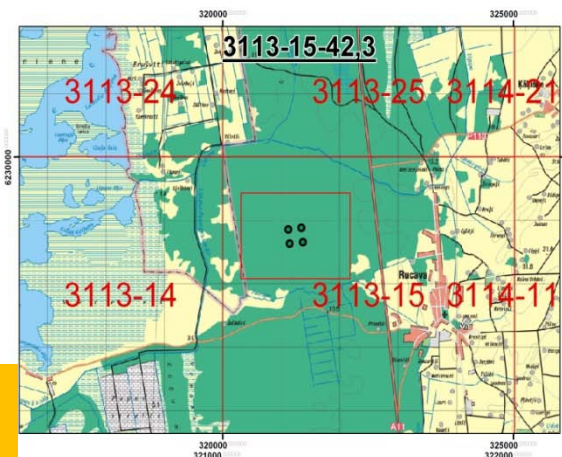
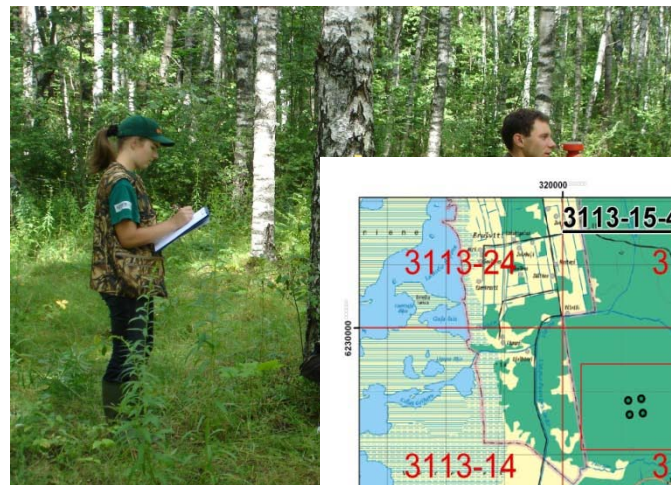
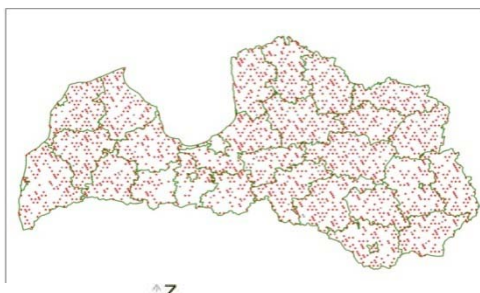

MEŽA RESURSU VĒRTĒJUMS AR STATISTIKAS METODĒM 5 GADU
INVENTARIZĀCIJAS CIKLĀ

PIRMAIS CIKLS 2004. – 2008

OTRAIS CIKLS 2009.-2013

INVENTARIZĀCIJA NEATKARĪGI NO MEŽA ĪPAŠNIEKU VĒLMĒM UN VAJADZĪBĀM
NO 2,1 CM DIAMETRA

*Kopā 18 000
parauglaukumi*

MEŽA STATISTISKĀS INVENTARIZĀCIJAS II CIKLA 3 GADU REZULTĀTI

	I cikls	II cikls	nenoteiktība II cikls, %	starpība	Nenoteiktība II cikls, milj.m3
kopējā augošu koku krāja mežā	657	679	1,27	+22	8,6
kopējā augošu koku krāja priežu mežos	226	228	2,92	+2	6,6
kopējā augošu koku krāja egļu mežos	122	130	3,61	+8	4,7
kopējā augošu koku krāja bērzu mežos	160	164	2,84	+4	4,7
kopējā augošu koku krāja baltalkšņu mežos	41	40	5,16	-1	2,1
kopējā augošu koku krāja apšu mežos	57	63	5,43	+6	3,4

MONITORINGS UN EKSPLUATĀCIJAS FONDS

Ekspluatācijas fonds – mežaudzes, kuras sasniegušas galvenās cirtes vecumu un caurmēru un kurās atļauta galvenā cirte

Valdošā suga	MRM I cikls, milj. m ³	MRM II cikls, milj. m ³	<i>Starpība, milj. m³</i>
Priede	69,2	77,4	<i>8,2</i>
Egle	45,0	49,3	<i>4,3</i>
Bērzs	44,0	48,0	<i>4,0</i>
Baltalksnis	35,9	35,2	<i>-0,7</i>
Apse	40,4	47,2	<i>6,8</i>
Kopā LR	241,14	265,02	<i>23,88</i>

Izcirstā un izmantotā krāja gadā – 15,32 milj. m³ (+/- 9,12%) gadā, t.sk.:

11,29 milj. m³ kailcirtēs

Galvenā cirte Latvijā – izaugušās koksne ražas novākšana

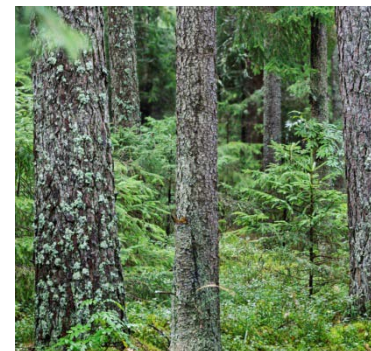
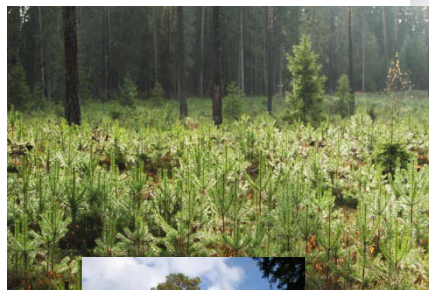

Kailcirte – koki mežaudzē tiek novākti vienā paņēmienā, kokaudze tiek secīgi atjaunota un veidota

Pakāpeniskā cirte - koki mežaudzē tiek novākti Pakāpeniski 10-20 gadu laikā, veidojot atvērumus vai šauras joslas. Izveidojas līdzīga vecuma jaunā mežaudze, sabiedrību "pieradinot" pie ainavas izmaiņām, kas ir vienīgā atšķirība no kailcirtes

Izlasses cirte – koki tiek cirsti izlasses veidā pieauguma ietvaros, veidojot t.s. mūžīgo mežu", piemērota egļu mežos. Ar izlasses cirtes palīdzību Latvijā:

- nav iespējams izveidot priežu, bērzu, apšu, baltalkšņu un melnalkšņu mežus
- nav iespējams izmantot zināšanas meža selekcijā un meža aizsardzībā
- nav iespējams nodrošināt Latvijas tautsaimniecībai nepieciešamo koksnes apjomu,

PALDIĒS PAR UZMANĪBU!!

